

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Vereniging voor Asieladvocaten en –juristen Nederland
T.a.v. mevrouw mr. F. Engelbertink
Postbus 3269
1001 AB AMSTERDAM

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4660084

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 26 mei 2023
Onderwerp Uw brief van 21 februari 2023 inzake de herijking vergoedingen
asielrecht

Geachte mevrouw Engelbertink,

Op 22 februari jongleden heb ik uw brief van 21 februari 2023 ontvangen waarin u, namens de Vereniging asieladvocaten en –juristen Nederland, verzoekt om een spoedige herijking van de vergoedingen asielrecht (asielrechtsbijstand). Met deze brief reageer ik hierop.

Allereerst merk ik op dat uw eerdere brief van 9 februari 2022, waarin u ook om een herijking van de vergoedingen voor asielrechtsbijstand verzocht, door mij destijds in goede orde is ontvangen. Ik heb die brief als bijlage bij de consultatiereactie van de Nederlandse Orde van Advocaten op het Ontwerpbesluit voor de wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand (Bvr) en het Besluit toevoeging mediation (Btm) ter uitvoering van scenario 1 van de commissie-Van der Meer ontvangen (hierna: de AMvB Van der Meer). Een reactie op die consultatiereactie is zoals gebruikelijk verwerkt in de Nota van toelichting van het Ontwerpbesluit, waardoor geen aparte reactie op uw eerdere brief is verzonden.

Het is juist dat inmiddels meerdere keren aan de Tweede Kamer is gemeld dat, als onderdeel van de stelselvernieuwing rechtsbijstand, een systeem voor de periodieke herijking van de vergoedingen voor gesubsidieerde rechtsbijstand wordt ontwikkeld. Het ontwikkelen van een dergelijk systeem is een tijdrovende en complexe operatie, die aanvankelijk was gekoppeld aan de ontwikkeling van de rechtshulppakketten.

Zoals u in de brief van 23 januari 2023 bij de achtste voortgangsrapportage van het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand hebt kunnen lezen, is inmiddels in zijn geheel afgezien van de ontwikkeling van de rechtshulppakketten. Het huidige forfaitaire vergoedingensysteem blijft in stand. Om ten behoeve hiervan een systeem voor periodieke herijking van de vergoedingen te realiseren is inmiddels besloten om eerst een goede basis met tijdschrijfgegevens bij de Raad voor Rechtsbijstand te realiseren. Dit is volgens de commissie-Van der Meer een essentiële voorwaarde voor een goed werkend evaluatiesysteem. Om de betrouwbaarheid en uniformiteit van urenregistraties te bevorderen, heeft de commissie-Van der Meer aanbevolen dat de Raad voor Rechtsbijstand een (aanvullend) tijdschrijfsysteem aanbiedt aan de aan het stelsel deelnemende rechtsbijstandverleners. Momenteel wordt bezien hoe een dergelijk

tijdschrijfsysteem vormgegeven en verankerd kan worden. De commissie-Van der Meer heeft ook aanbevolen dat een deugdelijk gespecificeerde urenverantwoording wordt meegezonden als voorwaarde voor de vaststelling van de vergoedingen. Inmiddels verkennen de Raad voor Rechtsbijstand en het Kenniscentrum samen met de NOVA hoe de eerste experimentele stappen hiertoe gezet kunnen worden (ook binnen de asielrechtsbijstand). In de negende voortgangsrapportage van het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand, die voor de zomer naar de Tweede Kamer zal worden verzonden, zal concreet uiteen gezet worden hoe het systeem voor de periodieke herijking van de vergoedingen eruit zal komen te zien en per wanneer deze zal plaatsvinden.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
26 mei 2023

Ons kenmerk
4660084

Ik besef dat deze reactie niet tegemoet komt aan uw verzoek. Ik zie echter vooruitlopend op hetgeen ik hiervoor schets geen ruimte om nu apart een herijking van de vergoedingen voor asielrechtsbijstand in gang te zetten.

Met betrekking tot de inhoudelijke onderdelen uit uw brief, waarin u toelicht dat de opvolging van de aanbevelingen van de commissie-Van der Meer voor de vergoedingen voor asielrechtsbijstand in de praktijk anders uitpakken, merk ik het volgende op.

Fase zienswijze van 4 naar 2 punten

U geeft in uw brief aan dat de verlaging van de zienswijze-fase naar 2 punten niet overeenkomt met de daadwerkelijke tijdsbesteding. Volgens u is het onhaalbaar om binnen de twee uur tijd een volledige reactie op het voornemen op te stellen. En u merkt op dat ook de nabespreking van de beschikking valt binnen de zienswijze-fase.

Hierop kan ik antwoorden dat, zoals destijds ook is aangegeven in reactie op de consultatie van de AMvB-Van der Meer, de door de commissie-Van der Meer uitgevoerde tijdmeting betrekking heeft op een groot aantal zaken, zowel eenvoudige als meer complexe. Dit heeft geleid tot een gemiddelde tijdsbesteding. De commissie heeft vastgesteld dat het verlenen van rechtsbijstand in drie fasen in de asielprocedure volgens de tijdmetingen gemiddeld 10 uur in beslag neemt. Hoe deze 10 uur over de drie fasen is verdeeld, zal van zaak tot zaak verschillen. Een zaak waarin alleen rechtsbijstand in de eerste fase van de AA-procedure wordt verleend, kan immers van een heel andere aard zijn dan een zaak waarin rechtsbijstand in twee of drie fasen wordt verleend. In bepaalde zaken zal in de eerste twee fasen 8 uur of meer aan rechtsbijstandverlening worden besteed, terwijl in andere zaken minder uren worden besteed aan rechtsbijstand in alle drie fasen van de AA-procedure. Er kan dus niet vanuit worden gegaan dat het verschil in tijdsbesteding tussen de eerste twee en de eerste drie fasen per definitie twee uur is. In het forfaitaire stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand worden de vergoedingen toegekend naar rato van de gemiddelde tijdsbesteding.

U geeft ook aan dat de door de commissie gebruikte tijdmeting op dit onderdeel niet representatief is, onder meer omdat in het peiljaar 2015 relatief veel kansrijke zaken werden behandeld.

Hierop kan ik antwoorden dat de aanpassingen in de AMvB-Van der Meer strekten tot de uitvoering van scenario 1 van het eindrapport van de commissie-Van der Meer, dat is gebaseerd op uitgebreide, zorgvuldige en objectieve tijdmetingen

over de periode 2014 tot en met 2016. Dit neemt niet weg dat, zoals u terecht opmerkt, die tijdmetingen inmiddels al enige tijd geleden zijn verricht en dat die door latere ontwikkelingen op onderdelen achterhaald kunnen zijn. Mede daarom wordt nu ook een systeem voor de periodieke herijking van de vergoedingen ontwikkeld, welk in de negende voortgangsrapportage zal worden toelicht.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
26 mei 2023

Ons kenmerk
4660084

Toeslagen voor extra werkzaamheden

U geeft in relatie tot de aanpassingen in de VA-toeslag aan dat het onbegrijpelijk is dat er maar één toeslag per toevoeging kan worden verkregen, ook als er meerdere aanvullende werkzaamheden zijn verricht. Dit terwijl meerdere voornemens of meerdere aanvullende gehoren geen unicum zijn. Ook wijst u erop dat wanneer een gezinslid een afzonderlijke toevoeging heeft, deze dan geen toeslag kan krijgen.

Hierop antwoord ik dat, overeenkomstig aanbeveling 15 van de commissie-Van der Meer, de standaard toeslag voor rechtsbijstand na zending naar de verlengde asielpcedure is vervangen door een toeslag die afhankelijk is van de daadwerkelijk in die verlengde asielpcedure verrichte aanvullende werkzaamheden. In de praktijk wordt de VA-toeslag per toevoeging uitbetaald, mits aan de voorwaarden is voldaan. Voor wat betreft uw opmerking over gezinsleden, wijs ik op de implementatie van aanbeveling 14 van de commissie-Van der Meer, waarin éénmalig een toeslag van 2,5 punt wordt toegekend voor de extra werkzaamheden van de rechtsbijstandverlener die gepaard gaan met het gehoor in de aanvraagfase (voor het primaire besluit op de asielaanvragen) van één of meer gezinsleden aan wie vanwege hetzelfde asielmotief geen afzonderlijke toevoeging is verleend.

U wijst er ook op dat de vergoeding voor aanvullende werkzaamheden na een gewonnen beroep, niet aansluit bij de praktijk omdat volgens u in een groot deel van de kansrijke zaken de IND in beroep de beschikking enkele dagen voor de zitting intrekt. Dat betekent feitelijk geen "gewonnen beroep" terwijl er hierna wél aanvullende werkzaamheden worden verricht. Die worden op dit moment niet vergoed. Ik constateer dat de uitvoering van de aanbeveling van de commissie-Van der Meer op dit punt in de praktijk mogelijk niet goed uitpakt en zal bezien of dit punt in het Bvr op korte termijn aangepast kan worden.

Voorts wijst u erop dat het niet mogelijk is om een toeslag te krijgen voor aanvullende werkzaamheden in de AA-procedure, terwijl AA-procedures met maximaal 28 dagen mogen worden verlengd en er dus wel degelijk in AA-procedures sprake kan zijn van aanvullende gehoren, medische onderzoeken of meerdere voornemens. Deze werkzaamheden kunnen volgens het nieuwe stelsel niet worden vergoed.

Hierop antwoord ik u dat het klopt dat er geen aparte toeslag is voor extra werkzaamheden in de AA-procedure. De mogelijke extra werkzaamheden zijn verdisconteerd in het forfaitaire stelsel en de fasenvergoeding. In beginsel zal een zaak naar de VA-procedure worden verzonden indien de door u genoemde onderzoeken moeten worden verricht. Verlenging van de AA-procedure voor nader onderzoek komt in de regel niet voor.

In dit kader wijst u verder op de situatie waarin een Dublin-zaak na een voornemen alsnog in de nationale procedure wordt opgenomen. De werkzaamheden die tot dan toe zijn verricht worden niet vergoed onder het 3-

fasen systeem. U wijst erop dat in die gevallen een aanvullende toeslag (aanvullend voornemen) zou moeten worden vergoed.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Hierop kan ik antwoorden dat het inderdaad zo is dat een spoorwijziging geen extra vergoeding oplevert. Als een asielaanvraag eerst wordt behandeld als Dublin-zaak (spoor 1) en vervolgens verder behandeld wordt in de Algemene Asielprocedure (spoor 4) volgt een vergoeding op basis van de fasen-werkzaamheden. Dit is inherent aan de vergoedingensystematiek in asielzaken. Ik zal dit punt voor nader onderzoek inbrengen bij de eerste brede herijking van de vergoedingen na de vormgeving van het systeem daarvoor.

Datum
26 mei 2023

Ons kenmerk
4660084

Afschaffing vergoeding voor voorlopige voorzieningen

Tot slot wijst u erop dat het afschaffen van een vergoeding voor een verzoek om een voorlopige voorziening (tenzij deze afzonderlijk op zitting wordt behandeld) in de praktijk onjuist uitpakt. U wijst erop dat in hoger beroep in asielzaken slechts in 3% van de zaken een zitting wordt gehouden. Dat betekent dat rechtsbijstandsverleners in 97% van hoger beroepen kosteloos voorlopige voorzieningen moeten indienen, dan wel kosteloos op die van de IND moeten reageren.

De commissie-Van der Meer heeft geconstateerd dat een voorlopige voorziening in asielzaken niet of nauwelijks extra werkzaamheden voor de rechtsbijstandverlener met zich meebrengt wanneer het verzoek om de voorlopige voorziening samen, gevoegd of nagenoeg gelijktijdig met het beroep in de hoofdzaak ter zitting wordt behandeld. Dat in hoger beroepzaken geen zitting plaatsvindt, doet er niet aan af dat het enkel indienen van de voorlopige voorziening tot weinig extra werkzaamheden zal leiden. Ik zal dit punt ook voor nader onderzoek inbrengen bij de eerste brede herijking van de vergoedingen na de vormgeving van het systeem daarvoor.

De Minister voor Rechtsbescherming,
namens deze,

A.R. Rotscheid
Directeur Rechtsbestel